

EESTI AKREDITEERIMISKESKUS
ESTONIAN ACCREDITATION CENTRE

**ISIKUTE SERTIFITSEERIMISASUTUSTE
AKREDITEERIMISULATUSTE KIRJELDAMISE JA
HINDAMISE KAVANDAMISE JUHIS**

INSTRUCTION ON DESCRIPTION OF ACCREDITATION SCOPES AND
PLANNING OF ASSESSMENT OF PERSONS' CERTIFICATION BODIES

EAK VJ-01-02

Eire Endrekson

EAK juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Detsember 2024

SISUKORD

1	SISSEJUHATUS.....	3
2	AKREDITEERIMISKRITEERIUMID	3
3	AKREDITEERIMISULATUSE KIRJELDUS.....	3
4	HINDAMISE ÜLDPÕHIMÕTTED KÕIKIDE VALDKONDADE KORRAL	6

1 SISSEJUHATUS

- 1.1 Käesoleva dokumendi eesmärgiks on esitada lisaks dokumendile EAK J-02 „Akrediteerimishindamise protseduur“ täiendavad juhised isikute sertifitseerimisasutuste akrediteerimisulatusete kirjeldamiseks ja hindamise kavandamiseks.
- 1.2 Dokumendi järgimine on kohustuslik EAK personalile, sh peaassessoritele, erialaassessoritele, ekspertidele ning akrediteeritud isikute sertifitseerimisasutustele.

2 AKREDITEERIMISKRITEERIUMID

- 2.1 EAK kehtestatud akrediteerimiskriteeriumid isikute sertifitseerimisasutustele on esitatud dokumendis EAK J-01.

3 AKREDITEERIMISULATUSE KIRJELDUS

- 3.1 Isikute sertifitseerimisasutuse (edaspidi asutus) akrediteerimisulatusete kirjeldus sisaldab vähemalt järgmist teavet:
- 3.1.1 akrediteeritud isikute sertifitseerimisasutuse nimi, nagu see on toodud seonduvas akrediteerimistunnistuses;
- 3.1.2 EAK logo ja isikute sertifitseerimisasutuse akrediteeringu number;
- 3.1.3 isikute sertifitseerimist teostav struktuuriüksus ja tegevuskoha(tade) aadress(id);
- 3.2 Akrediteerimistunnistuse lisas esitatakse avaldus selle kohta, et isikute sertifitseerimisasutus on akrediteeritud standardi EVS-EN ISO/IEC 17024:2012 nõuete suhtes ja dokumendi väljaandmise kuupäev.
- 3.3 Täpsustatud akrediteerimisulatused on kirjeldatud tulenevalt valdkonna spetsiifikast.
- 3.4 Surveseadme valdkonna isikute sertifitseerimine

Sertifitseerimise liik <i>Category of certification</i>		Normdokument <i>Normative document</i>	Sertifitseerimisskeem <i>Certification scheme</i>
Surveseadme kasutamise järelevaataja		Seadme ohutuse seadus	
Surveseadmetööd tegev isik		§ 10	
Surveseadme auditit tegev isik	auru-, kuumavee- ja vedeliku-katlad, auru ja kuumavee-torustikud	Majandus- ja taristuministri 09.07.2015 määrus nr 88, Seadme vahetu kasutaja, kasutamise järelevaataja, seadmetööd ja auditit tegeva isiku kompetentsusele ja selle tõendamisele ning sertifitseerimisskeemile esitatavad nõuded	
	aurukatel tööõhuga kuni 20 baari, kuumavee- ja vedeliku-katel, auru ja kuumavee-torustik		
	surveanumad ja meditsiini-gaasisüsteemid, ohtliku gaasi torustikud		
	ohtlikku vedelikku sisaldavad paiksed anumad ja ohtliku vedeliku torustikud		

	ohtliku vedeliku veoanumad		
	surveseadme paigaldus ja remondi projektide hindamine		

3.5 Gaasipaigaldise valdkonna isikute sertifitseerimine

Sertifitseerimise liik <i>Category of certification</i>	Normdokument <i>Normative document</i>	Sertifitseerimisskeem <i>Certification scheme</i>
Gaasipaigaldise kasutamise järelevaataja	Seadme ohutuse seadus § 10	
Gaasitööd tegev isik	Majandus- ja taristuministri 09.07.2015 määrus nr 88, Seadme vahetu kasutaja, kasutamise järelevaataja, seadmetööd ja auditit tegeva isiku kompetentsusele ja selle tõendamisele ning sertifitseerimisskeemile esitatavad nõuded	
Gaasipaigaldise auditit tegev isik		

3.6 Masina valdkonna isikute sertifitseerimine

Sertifitseerimise liik <i>Category of certification</i>	Normdokument <i>Normative document</i>	Sertifitseerimisskeem <i>Certification scheme</i>
Masina kasutamise järelevaataja	Seadme ohutuse seadus § 10	
Masinatööd tegev isik		
Masina auditit tegev isik	Majandus- ja taristuministri 09.07.2015 määrus nr 88, Seadme vahetu kasutaja, kasutamise järelevaataja, seadmetööd ja auditit tegeva isiku kompetentsusele ja selle tõendamisele ning sertifitseerimisskeemile esitatavad nõuded	
	liftid, kaubaliftid, platvormtõstukid, ehitustõstukid	
	kõisteed	
	eskalaatorid ja travellaatorid ehk liikurteed	
	liikurnoolkraanad, raudteekraanad	
	tornkraanad, statsionaarsed noolkraanad, portaalkraanad	
	sild-, pukk- ja konsoolkraanad	
	hüdrotõstukid, korvtõstukid	
	lõbustuspargi seadmed	

3.7 Elektrivaldkonna isikute sertifitseerimine

Sertifitseerimise liik <i>Category of certification</i>	Normdokument <i>Normative document</i>	Sertifitseerimisskeem <i>Certification scheme</i>
Elektriala isikud	Seadme ohutuse seadus. § 10	

	Majandus- ja taristuministri 09.07.2015 määrus nr 88, seadme vahetu kasutaja, kasutamise järelevaataja, seadmetööd ja auditit tegeva isiku kompetentsusele ja selle tõendamisele ning sertifitseerimis-skeemile esitatavad nõuded	
--	---	--

3.8 Keevituse ja jootmise valdkonna isikute sertifitseerimine

Sertifitseerimise liik <i>Category of certification</i>	Normdokument/Standardid <i>Normative document/ Standards</i>	Sertifitseerimisskeem <i>Certification scheme</i>
Keevituse ja jootmine <i>Welding and brazing</i>		
Keevitaja <i>Welder</i>	EN ISO 9606-1:2017 Välja arvatud/ <i>except 9.3 c)</i> EN ISO 9606-2:2004 EN ISO 9606-3:1999 EN ISO 9606-4:1999 EN ISO 9606-5:2000	
Keevitusoperaator <i>Welding operator</i>	EN ISO 14732:2013 Välja arvatud/ <i>except 5.3 c)</i>	
Jootja, jootmiseseadme operaator <i>Brazer, brazing operator</i>	EN ISO 13585:2012	

3.9 Püsiliiteid tegeva isiku heakskiitmine

Direktiivist/õigusaktist ja juhendist EA-2/17 tulenevalt esitatakse akrediteerimisulatus järgmiselt:

Direktiiv/ EV õigusakt <i>Directive/Est. legal act</i>	Vastavus- hindamismenetlus (Lisa, Artikkel) <i>Conformity assessment procedure (Annex, Article)</i>	Sertifitseerimise liik <i>Category of certification</i>	Standardid <i>Standards</i>
Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2014/68/EL Seadme ohutuse seadus <i>Directive 2014/68/EU of</i>	Lisa I p.3.1.2 § 11 <i>Annex I cl.3.1.2</i>	Püsiliiteid tegeva isiku heaks- kiitmine <i>Approval of permanent joining persons</i>	Keevitaja <i>Welder</i> EN ISO 9606-1:2017 Välja arvatud/ <i>except 9.3 c)</i> EN ISO 9606-2:2004 EN ISO 9606-3:1999 EN ISO 9606-4:1999 EN ISO 9606-5:2000
		Keevitus- operaator <i>Welding operator</i>	EN ISO 14732:2013 Välja arvatud/ <i>except 5.3 c)</i>

<i>the European Parliament and of the Council Equipment safety act</i>	<i>§ 11</i>		Jootja, jootmis-seadme operaator <i>Brazer, brazing operator</i>	EN ISO 13585:2012
--	-------------	--	---	-------------------

4 Hindamise üldpõhimõtted kõikide valdkondade korral

4.1 Üldist

4.1.1 Asutuse hindamise läbiviimisel arvestatakse akrediteerimisulatus, asutuse teisi akrediteeringuid, asutuse juhtimissüsteemi toimivust ja EAK varasemat kogemust konkreetse asutuse hindamisel.

4.1.2 Asutuste akrediteerimisele rakenduvad täiendavad nõuded on toodud alljärgnevas tabelis:

Hindamise meetod	Esma- või uushindamine	Järelevalvehindamine	Ulatuse laienduse hindamine ¹
Dokumentatsiooni ülevaatus	X	X	X
Kohapealne hindamine	Valim: vähemalt 1 sertifitseerimise ja personali toimik iga sertifitseerimise liigi kohta Uushindamisel vastavalt akrediteerimistsükli hindamisprogrammile	17024: iga-aastane Valim: tulenevalt asutuse sertifitseerimistest asjakohane sertifitseerimiste ja personali toimikute arv iga sertifitseerimise liigi kohta akrediteerimistsükli jooksul	Valim: vähemalt 1 sertifitseerimise ja personali toimik iga sertifitseerimise liigi kohta
Sertifitseerimiste vaatlus	X Uushindamisel vastavalt akrediteerimistsükli hindamisprogrammile	X Vastavalt akrediteerimistsükli hindamisprogrammile	X ¹

¹ Taotluse hindamisel määratletakse, millisel viisil akrediteerimisulatus laienduse hindamine vastavalt sertifitseerimise valdkonna nõuetele läbi viiakse

4.1.3 Peaassessor koostab kogu akrediteerimistsükli hõlmava hindamisprogrammi, mis peab tagama, et akrediteerimistsükli jooksul hinnatakse kõiki akrediteerimisulatuses olevaid sertifitseerimise liike.

4.1.4 Kui selline hindamine akrediteerimistsükliks ei ole võimalik, peab EAK akrediteerimisulatuset kitsendama.

4.2 Esmahindamine

4.2.1 Esmahindamisel tuleb järgida EAK J-02 protseduuri ja käesolevat juhust.

4.2.2 Esmahindamisel hinnatakse asutuse juhtpõhimõtete ja protseduuride rakendamist asutuse kohapealse hindamise käigus ja kõikides asukohtades, kus see on asjakohane.

4.2.3 Esmahindamisel kontrollitakse kõikide rakenduvate akrediteerimisnõuete sh EA, IAF, jm. dokumentide täidetust ja toimimist ning hinnatakse kogu taotlevat akrediteerimisulatuset.

4.3 Järelevalvehindamine

4.3.1 Järelevalvehindamisel tuleb järgida EAK J-02 protseduuri ja käesolevat juhust.

4.4 Uushindamine

4.4.1 Uushindamisel tuleb järgida EAK J-02 protseduuri ja käesolevat juhust.

4.5 Akrediteerimisulatusel laienduse hindamine

4.5.1. Akrediteerimisulatusel laienduse hindamisel tuleb järgida EAK J-02 protseduuri ning käesolevat juhust.

4.6 Vastavushindamistegevuse vaatlus

4.6.1 Üldist

4.6.1.1 Vaatlused kavandatakse iga peatükis 4 toodud sertifitseerimise valdkonna jaoks eraldi.

4.6.1.2 EAK poolt arvestatakse vaatluste planeerimisel lisaks EAK J-02 p. 2.3.5 toodud juhistele järgnevalt:

- asutuse üldine tulemuslikkus ja eelnev kogemus asutuse võimekusest oma tööga hakkama saada;
- huvipoolte tagasiside ja järelevalveasutuste nõuded, kliendiuringud;
- asutuse siseauditite tulemused;
- skeemi ja skeemiomaniku nõuded jms;
- asutuse tööstruktuuri muutused – töö suurenemine;
- sertifitseeritud isikute arv akrediteerimisulatuses;
- asutuse isikute sertifitseerimise personali (eksamineerijad, eksamikorraldajad, otsuse tegijad jm.) hindamise ja kvalifitseerimisprotsessi usaldusväärsus;

- eelmise hindamise, muu asutuses toimunud hindamise või vaatluse tulemused jms.

4.6.1.3 Lisaks arvestatakse vaatluste valimisel veel järgmist: eksamineerijate, eksamikorraldajate jm. personali arv; erinevad eksamineerijad, eksamikorraldajad; kas eksamineerijad, eksamikorraldajad on oma töötajad või ressursid väljapoolest; eksamid mitmes tegevuskohas; eksamil kasutatavad vahendid ja seadmed; kogemused asutuse muudest akrediteeringutest. Vaatluste valimisel ei vaatle EAK tavaliselt korduvalt samu eksamineerijaid, eksamikorraldajaid, keda on juba samas ulatuses vaadeldud.

4.6.2 Valdkondlikud erijuhised

4.6.2.1 Surveseadme valdkonna isikute sertifitseerimine

- Surveseadme kasutamise järelevaataja
 - Sertifitseerimisel viiakse läbi kirjalik valikvastustega eksam.
 - Esmahindamisel vaadeldakse kirjaliku eksami läbiviimist.
 - Akrediteerimistsükli jooksul tuleb EAK poolt läbi viia vähemalt ühe eksami vaatlus.
- Surveseadmetööd tegev isik
 - Sertifitseerimisel viiakse läbi kirjalik valikvastustega eksam.
 - Esmahindamisel vaadeldakse kirjaliku eksami läbiviimist.
 - Akrediteerimistsükli jooksul tuleb EAK poolt läbi viia vähemalt ühe eksami vaatlus.
- Surveseadme auditit tegev isik
 - Sertifitseerimisel viiakse läbi nii kirjalik, kui ka praktiline eksam (kui on rakendatav).
 - Esmahindamisel vaadeldakse kirjaliku, kui ka praktilise eksami (kui on rakendatav) läbiviimist.
 - Akrediteerimistsükli jooksul tuleb EAK poolt läbi viia nii ühe kirjaliku, kui ka praktilise eksami (kui on rakendatav) vaatlus.
- Laienduse korral valdkonna sees võib arvestada eelnevaid vaatlusi ning laienduse võib läbi viia dokumentatsiooni põhjal.

4.6.2.2 Gaasipaigaldise valdkonna isikute sertifitseerimine

- Gaasipaigaldise kasutamise järelevaataja
 - Sertifitseerimisel viiakse läbi kirjalik valikvastustega eksam.
 - Esmahindamisel vaadeldakse kirjaliku eksami läbiviimist.
 - Akrediteerimistsükli jooksul tuleb EAK poolt läbi viia vähemalt ühe eksami vaatlus.
- Gaasitööd tegev isik
 - Sertifitseerimisel viiakse läbi kirjalik valikvastustega eksam.

- Esmahindamisel vaadeldakse kirjaliku eksami läbiviimist.
- Akrediteerimistsükli jooksul tuleb EAK poolt läbi viia vähemalt ühe eksami vaatlus.
- Gaasipaigaldise auditit tegev isik
 - Sertifitseerimisel viiakse läbi nii kirjalik, kui ka praktiline eksam (kui on rakendatav).
 - Esmahindamisel vaadeldakse nii kirjaliku, kui praktilise eksami (kui on rakendatav) läbiviimist.
 - Akrediteerimistsükli jooksul tuleb EAK poolt läbi viia nii ühe kirjaliku, kui ka praktilise eksami (kui on rakendatav) vaatlus.
- Laienduse korral valdkonna sees võib arvestada eelnevaid vaatlusi ning laienduse võib läbi viia dokumentatsiooni põhjal.

4.6.2.3 Masina valdkonna isikute sertifitseerimine

- Masina kasutamise järelevaataja
 - Sertifitseerimisel viiakse läbi kirjalik valikvastustega eksam.
 - Esmahindamisel vaadeldakse kirjaliku eksami läbiviimist.
 - Akrediteerimistsükli jooksul tuleb EAK poolt läbi viia vähemalt ühe eksami vaatlus.
- Masinatööd tegev isik
 - Sertifitseerimisel viiakse läbi kirjalik valikvastustega eksam.
 - Esmahindamisel vaadeldakse kirjaliku eksami läbiviimist.
 - Akrediteerimistsükli jooksul tuleb EAK poolt läbi viia vähemalt ühe eksami vaatlus.
- Masina auditit tegev isik
 - Sertifitseerimisel viiakse läbi nii kirjalik, kui ka praktiline eksam (*kui on rakendatav*).
 - Esmahindamisel vaadeldakse kirjaliku, kui ka praktilise eksami (*kui on rakendatav*) läbiviimist.
 - Akrediteerimistsükli jooksul tuleb EAK poolt läbi viia nii ühe kirjaliku, kui ka praktilise eksami (*kui on rakendatav*) vaatlus.
- Laienduse korral valdkonna sees võib arvestada eelnevaid vaatlusi ning laienduse võib läbi viia dokumentatsiooni põhjal.

4.6.3 Elektrivaldkonna isikute sertifitseerimine

4.6.3.1 Elektriala isikud

- Sertifitseerimisel viiakse läbi kirjalik valikvastustega eksam.
- Esmahindamisel vaadeldakse kirjaliku eksami läbiviimist.

- Akrediteerimistsükli jooksul tuleb EAK poolt läbi viia vähemalt ühe eksami vaatlus.

4.6.3.2 Keevituse ja jootmise valdkonna isikute sertifitseerimine ja püsiliiteid tegeva isiku heakskiitmine

- Vaatluste kavandamisel lähtutakse järgmisest jaotusest:
 - Grupp 1 – keevitaja: EN ISO 9606 erinevad osas;
 - Grupp 2 – keevitusoperaator: EN ISO 14732;
 - Grupp 3 – jootja, jootmisseadme operaator: EN ISO 13585
- Esmahindamisel tuleb iga grupi sees läbi viia vaatlus.
- Akrediteerimistsükli jooksul tuleb igas grupis läbi viia vähemalt üks vaatlus.
- Juhul kui toimub laiendus grupi sees, siis võib laienduse läbi viia dokumentatsiooni ülevaatuse põhjal. Kui laiendus toimub uude gruppi, tuleb läbi viia vaatlus.